

skiriu tēčiui

Ji bėgo labai greitai. Rodės, jokia galybė nebūtų gebėjusi jos sulaikyti. Akyse degė noras gyventi.

Numečiau kuprinę ant žemės ir plačiai išskėčiau rankas. Jau tuoj tuoj ji puls man į glėbį, ir mudu vėl būsim drauge.

Tada į aikštelę įsuko automobilis, žviugdamas padangomis sparčiai artėjo mūsų link. Negali būti! Kaip jie sužinojo?

Sustingau.

Nuleidau rankas. Nebegalėjau nieko padaryti.

Jie ir vėl ją pasiėmė.

20** , GEGUŽĖS 16-OJI

Sėdėdamas ant daržinės stogo dažnai ją prisimenu. Jos šypseną ir akis, šieno spalvos plaukus ir visada šiltas rankas, kurios vos prilietusios išsklaidydavo baimę, liūdesį, kurios lyg miškas saugodavo nuo vėjo.

Paskui ji išėjo.

Nuo tada tėtis draudžia mudviem su Elze apie ją užsiminti. Tačiau jam nepavyks ištrinti mamos. Nepavyktų, net jei labai stengtųsi.

Kur ji dabar?

Kartais įsivaizduoju ją kur nors trobelėje prie ežero skaitančią knygas, auginančią du gražius didelius šunis ir jūrą gėlių, kurias parduoda miestelio turguje. Arba regiu ją dideliame mieste, plačioje gatvėje,

pilnoje skubančių praeivių, tokią vienišą ir pasiklydusią – tarsi benamę katę, ieškančią savo kačiukų.

Noriu ištrūkti iš čia ir ją surasti.

Mano vardas Elvinas, gyvenu vienkiemyje kartu su tėčiu ir Elze. Jai prieš dvi savaites suėjo septyneri – tikriausiai rugsėjį jau eis į mokyklą. Man šešiolika, ir aš turbūt jau nebesimokysiu – tikėtina, kad liksiu dirbti ūkyje. Mūsų mamos nebėra, – taip sako tėtis. Laikome liežuvį už dantų – tai viena pagrindinių šių namų taisyklių. Jų yra ir daugiau.

Dabar tylus vakaras – toks tylus, kokie būna tik gegužę, kai horizontas nusidažo elektrine spalva, o danguje – nė debesėlio. Sėdžiu ant stogo ir stebiu aukštai skrendančius lėktuvus, paskui save paliekančius ilgas baltas linijas. Toliau laukuose rūksta meteorito išmušta duobė, apsupta baltų furgonų. Jie čia jau visą savaitę – nuo tada, kai iš dangaus nukrito tasai daiktas. Šeštadienio laikraščio pirmajame puslapyje buvo išspausdinta mūsų ūkio nuotrauka, iš tėčio paėmė interviu. Trumpam ir pats pasijutau lyg įžymybė. Įdomu, ką jie rado toje duobėje?

Jeigu nėra kokio darbo, galiu ant stogo išgulėti visą vakarą, kol baltos linijos išraižo dangų it botago kirčiai.

Mūsų šeima prižiūri šiltnamį ir aplink jį kiek akys aprėpia besidriekiantį šviežiai sudygusį kukurūzų lauką – tą patį, į kurį nukrito meteoritas. Šiltnamis, daržinė ir mūsų namas yra pačiame centre, o aplinkui – vien kukurūzai. Su pasauliu mus jungia tik siauras ir tiesus kaip styga žvyruotas keliukas, kuriuo tėtis išvyksta parsivežti maisto produktų, išveža nukultus kukurūzus, sumedžiotų žvėrių kailius ar šiltnamyje užaugintas gėrybes.

– Elvi, atėik pažaišti! – pasigirsta mergaitiškas balsas apačioje. Tai Elzė, ji laiko rankose kamuolį. – Elviii! Prašau, pažaisk su manimi.

Aš tyliu. Atsigulęs ant stogo leidžiuosi nešamas dangumi praskrendančių lėktuvų, palydinčių vakaruose grimztančią saulę. Dar kiek pastovėjusi Elzė galop pasišalina nukabinusi nosį. Aš vienintelis su ja retkarčiais pažaidžiu. Ne šįvakar.

Tėtis jau išėjo. Paprastai jis medžioja visą naktį ir grįžta paryčiais. Netrukus ir Elzė užmigs – turėsiu pakankamai laiko išsmukti ir grįžti. Tėtis nieko neįtars, o mažoji tikrai nepabus.

– Elvinai, papasakok man istoriją, – paprašo Elzė, atsigulusi į lovą.

– Kokią istoriją?

- Papasakok vieną tų mamos istorijų.
- Apie didelį miestą?
- Taip! – nudžiunga ji ir užsitraukia antklodę iki smakro.
- Gerai, tačiau pažadėk, kad užsimerksi ir nebeatsimerksi.
- Gerai, Elvinai.
- Tada pradėdu. Užsimerk.
- Jau.

Viename dideliame pilkame mieste skraidė nedidelis paukščiukas. Jis buvo toks mažas, kad niekas jo nepastebėdavo, miesto triukšmas, mašinų gaudesys užgoždavo jo giesmę. Paukščiukas vis sukdamo ratus miesto aikštėje, kur rymojo senoji liepa. Ji ten augo nuo neatmenamų laikų – buvo pats seniausias ir vienintelis medis visame mieste, kurio iš pagarbos niekas nedrįso kirsti. Čia buvo ir paukščiuko namai – tarp šakų, aukštai aukštai, kad nepasiektų alkanos miesto katės.

Ilgainiui paukščiuką, tuščiai sukantį ratus, užplūdo begalinis liūdesys. Mat anksčiau jis turėjo daugybę draugų – visą būrį įvairiausių paukščių, kurie gyveno miesto parke linksmindami laikraščius ant suoliukų skaitančius žmones, vaikus ir visus kitus praeivius. Tačiau miestui augant parką teko iškirsti, ir iš medžių gausybės teliko viena vienintelė liepa. Paukščiai

išskrido ir nebegrižo. Tik mažasis paukščiukas nusprendė pasilikti, nes liepoje buvo jo namai.

Apimtas širdgėlos paukščiukas pakilo aukštai aukštai, vis kilo ir kilo norėdamas nusimesti liūdesį, vildamasis danguje sutikti savo draugus ir bent trumpam užsimiršti, kad yra vienas. Tačiau danguje nieko nebuvo – vien troškūs smogo debesys. Paukščiukas liovėsi moti sparnais ir sklėsdamas pažvelgė žemyn. Apačioje, kur akys užmato, driekėsi pilkos betoninės džiunglės, kurių viduryje kantriai dienas skaičiavo senoji liepa. Iš taip aukštai rodėsi, kad miestas ją apsupo ir taikosi praryti. Paukščiukui skausmas suspaudė širdelę. Ne, namo jis nebegriš. Paskutinį kartą pažvelgęs į tankų liepos vainiką jis nusprendė palikti miestą, kur niekas jo nepastebi ir negirdi. Suplasnojęs sparnais jis pasuko į pietus – gal ras ten senuosius draugus?

Elzė užmigo. Laikas eiti – Luka tikriausiai jau laukia.

20** , GEGUŽĖS 17-OJI

Tėtis parvežė žvėrį.

– Žinai, ką daryti, – pasakė ir užvertęs laikraštį nuėjo prigulti.

Pasiėmiau peilį ir patraukiau į daržinę. Šernas kabojo žemyn galva pririštas prie sijos, ant pakreiktų šiaudų buvo prilašėję kraujo. Kulka pataikė tiesiai į smilkinį. Kurį laiką tiesiog stovėjau ir žiūrėjau į išvarvėjusias gailias akis lyg bandydamas prisijaukinti. Vienas dar niekada to nedariau, dar niekada pats nelupau žvėries – tik padėdavau tėčiui.

Pradėjau nuo užpakalinių kojų – jas reikia apipjauti prie kulkšnų, tada rėžti išilgai ir lengvais judesiais atskirti kailį nuo kūno. Paskui rėži papildų, nudiri, prieini prie priekinių kojų ir baigi ties kaklu. Galvos nediriam – ją tiesiog atskiriam nuo kūno.

Galop perpjaunu pilvą. Vidurius išverčiu į didžiulę pageltusią plastikinę vonelę. Paskui viską išplaunu, ir mano darbas baigtas.

Jaučiuosi purvinas. Tuoj ateis tėtis ir išskirstys mėsą.

Vakar su Luka kalbėjomės, kuriame dešimtmety norėtume gyventi.

Jai labiausiai patinka devintasis dešimtmetis – neoninėmis spalvomis nušviestas Los Andželas, palei paplūdimį riedučiais skriejančios nerūpestingos merginos, tranki elektroninė muzika ir visus vienijanti niekada nesibaigiančio vakarėlio nuotaka. Vandenyne, saulė, palmės...

Kitaip negu ją, mane žavi dešimtasis dešimtmetis. Jeigu galėčiau keliauti laiku, tikriausiai pasirinkčiau darganotą to meto Sietlą. Norėčiau ten tais laikais gimti vien dėl muzikos: *Pearl Jam*, *Alice in Chains*, *Nirvana*... Turbūt ir pats gročiau kokioje nors grupėje, rašyčiau dainas, koncertuočiau. Daugeliui tokia muzika nepatinka – pernelyg negatyvi, liūdna. Tačiau man nesvarbu, ką sako kiti, – toje muzikoje aš randu save.

*I'll keep you in a jar
And you will seem happy
I'll give you breathing holes
You will think you're happy now.**

Vis dėlto – jei tik galėčiau atsukti laiką atgal, grįžčiau į praeitį, kai aš, Elzė, mama ir tėtis buvome kartu. Iš ateities atsineščiau savo dienoraštį ir duočiau tėvams paskaityti, kad jie suprastų, kas laukia mūsų šeimos. Gal tuomet jie neišsiskirtų, gal mama liktų su mumis, galbūt gyventume kur nors kitur, toli nuo čia, kur nebūtų taip liūdna.

---

* Laikysiu tave stiklainyje,
Ir tu atrodysi laiminga.
Leisiu tau kvėpuoti,
Ir tu galvosi, kad viskas gerai.

Kurtas Kobainas *Sappy* (liet. „Sentimentalus“).
(Čia ir toliau – *aut. past.*)

20** , GEGUŽĖS 20-OJI

Luka. Pirmą kartą pamačiau ją mokykloje kovo pradžioje. Pamenu, tądien antrame aukšte neveikė berniukų tualetai, o mane buvo prispyręs reikalas. Sukiojaisi koridoriuje laukdamas, kol skambutis suvarys visus į klases, tada apsidairęs pravėriau mergaičių tualetu duris. Viduje buvo tylu ir tuščia, tvoskė chloru – neseniai išvalyta, vadinasi. Lyg koks vagis klausydamasis kiekvieno virptelėjimo nusišlapinau, užsisėgiau džinsų užtrauktuką, nuleidau vandenį ir, pasisukęs eiti prie kriauklės, pamačiau ją, stovinčią tiesiai priešais mane. Ji tiesiog liepsnojo savo ugniniais plaukais melsvų plytelių fone (kaip ir mano veidas, spėju).

– Aš Luka, labas, – atkišo ranką.

Nieko nesakęs nėriau pro duris ir grįžau į klasę. Keistuolė.

Buvo literatūros pamoka, skaitėme Selindžerį. Kiekvienas turėjome pasakyti, ką mums reiškia žodis „maištas“.

– Aš manau, kad maištas yra bereikalingas laiko švaistymas, – kalbėjo Deivita, klasės elitinė ir, žinoma, mokinių tarybos pirmininkė. – Manau, tai kenkia visuomenei ir ardo nusistovėjusią tvarką. Po šitiekos karų įvairūs maišto proveržiai tik gąsdina žmones. O tokie tipeliai kaip Houldenas Kolfildas yra paprasčiausi nevykėliai, kurie tik griaua ir nieko nestato.

– Ačiū, Deivita, – šyptelėjo mokytoja. Ji buvo jauna, bet mėgo languotus senamadiškus švarkus, kuriuose, rodės, tuoj nuskęs. – O dabar tu, Elvinai.

Atsistojau. Nežinojau, kur dėtis ir ką sakyti. Paprastai būdavau tas tylusis, kurį retai kviesdavo pasisakyti.

– Prarijai liežuvį, Elvinai? – paklausė mokytoja ir klasiškai už manęs ėmė krizenti.

– Ne, mokytoja. Aš manau... Aš manau... Manau, kad maištas... Maištas yra laisvė, laisvė išlikti savimi, laisvė klausyti savo širdies.

Tai pasakęs išraudau kaip burokas. Jaučiausi kvailai, pasirodžiau kaip koks akiniuotis profesorius.

Mažiausiai norėjau išsiskirti ar pasirodyti protingesnis už kitus.

Ir tada, man beraudonuojant, pro duris nedrąsiai įžengė ji.

– Tikriausiai būsiu supainiojusi kabinetus, – tarė droviai šyptelėjusi. Pamaiva.

– Atrodo, pataikei ten, kur reikia, – atsakė panelė Irma, pakilusi nuo savo stalo.

– Kur man sėstis?

– Sėskis šalia vaikino, kuris tau atrodo simpatinčiausias.

Klasė suūžė.

– Tylos! – sudraudė mokytoja. – Tegul ji pasirenka.

Luka nužvelgė klasę savo didelėmis žaliomis akimis ir priėjusi atsisėdo šalia manęs. Aplinkui visi ėmė šnabždėtis. Jie mane gyvą suės.

– Gerai, mielieji mano, – prabilo mokytoja, – galime tęsti.